2026

Die Weduwee se Kruik

’N SKRIFSTUDIE OOR 1 KONINGS 17

DIE WEDUWEE SE KRUIK

’n Skrifstudie oor 1 Konings 17

YHWH is God — oorgawe, voorsiening, lewe en opstanding

OORGAWE ↔ BROOD ↔ OLIE ↔ GEES ↔ OPSTANDING ↔ HERSTEL

“Kyk, jou seun lewe!” — 1 Konings 17:23

SKRIFGEBRUIK

Die grondteks vir hierdie studie is die Afrikaanse Bybelvertaling 1933/1953. Waar die Skrif direk aangehaal word, word die 1933/1953-vertaling gebruik.

In die uitleg gebruik ons die Naam YHWH waar dit toepaslik is, en Yeshua wanneer na die Messias verwys word. Die doel van hierdie studie is om die Skrif met die Skrif te vergelyk: eers om die historiese teks in sy eie konteks te verstaan, en daarna om die groter verbonds- en vervullingslyne deur die res van die Skrif te volg.

Waar ’n gevolgtrekking of tipologiese parallel gemaak word wat nie direk deur 1 Konings 17 self verklaar word nie, word dit duidelik as sodanig aangedui.

1 KONINGS 17 — HOOFGRONDTEKS

> *“EN Elía, die Tisbiet, uit Tisbe in Gílead, het vir Agab gesê: So waar as die Here, die God van Israel, leef, voor wie se aangesig ek staan, daar sal geen dou of reën in hierdie jare wees nie, behalwe op my woord! Toe kom die woord van die Here tot hom en sê: Gaan hiervandaan weg en draai jou na die ooste toe en steek jou weg by die spruit Krit wat oos van die Jordaan is; en jy moet uit die spruit drink, en Ek het aan die kraaie bevel gegee om jou daar te onderhou. En hy het gegaan en gehandel volgens die woord van die Here: hy het gaan bly by die spruit Krit wat oos van die Jordaan is. En die kraaie het vir hom smôrens brood en vleis gebring, en saans brood en vleis, en hy het uit die spruit gedrink. Maar ná verloop van tyd het die spruit opgedroog, want daar was geen reën in die land nie. Toe kom die woord van die Here tot hom en sê: Maak jou klaar, gaan na Sarfat wat by Sidon is, en bly daar; kyk, daar het Ek aan ’n weduwee bevel gegee om jou te onderhou. Daarop het hy hom gereedgemaak en na Sarfat gegaan; en toe hy by die ingang van die stad kom, was ’n weduwee juis besig om daar houtjies bymekaar te maak. En hy roep haar en sê: Gaan haal tog vir my ’n bietjie water in die kan, dat ek kan drink. Terwyl sy loop om dit te gaan haal, roep hy na haar en sê: Bring tog vir my ’n stukkie brood saam. Maar sy antwoord: So waar as die Here u God leef, ek het nie ’n broodkoek nie, net maar ’n handvol meel in die pot en ’n bietjie olie in die kruik; en hier maak ek nou ’n paar houtjies bymekaar; dan gaan ek en maak dit vir my en my seun klaar, dat ons dit kan eet en sterwe. En Elía sê vir haar: Wees nie bevrees nie, gaan heen, doen volgens jou woord; maar maak eers daarvan vir my ’n broodkoekie en bring dit uit vir my; daarna kan jy vir jóú en jou seun iets klaarmaak. Want so sê die Here, die God van Israel: Die meel in die pot sal nie opraak en die olie in die kruik sal nie minder word nie, tot op die dag dat die Here reën op die aarde sal gee. En sy het gegaan en gehandel volgens die woord van Elía; en sy het geëet — sy en hy en haar gesin dae lank: die meel in die pot het nie opgeraak en die olie in die kruik nie minder geword nie, volgens die woord van die Here wat Hy deur die diens van Elía gespreek het. Ná hierdie dinge het die seun van die vrou, die eienares van die huis, siek geword; en sy siekte was baie ernstig, totdat daar geen asem meer in hom oorgebly het nie. Toe sê sy vir Elía: Wat het ek met u te doen, man van God! U het na my gekom om my ongeregtigheid in gedagtenis te bring en my seun dood te maak! Maar hy antwoord haar: Gee jou seun vir my. En hy het hom van haar skoot af geneem en hom opgedra na die bo-kamer waar hy self gewoon het, en hom op sy bed neergelê; en hy het die Here aangeroep en gesê: Here my God, het U selfs oor die weduwee by wie ek as vreemdeling vertoef, ’n onheil gebring deur haar seun te laat sterwe? Daarop het hy hom drie maal uitgestrek oor die kind en die Here aangeroep en gesê: Here my God, laat die siel van hierdie kind tog in hom terugkeer. En die Here het Elía verhoor; en die siel van die kind het in hom teruggekeer, sodat hy weer lewendig geword het. Daarop neem Elía die kind en bring hom af uit die bo-kamer in die huis en gee hom aan sy moeder; en Elía sê: Kyk, jou seun lewe! En die vrou sê vir Elía: Nou weet ek dit dat u ’n man van God is en dat die woord van die Here in u mond waarheid is.”*

1 Konings 17:1–24 — AFR53

VOORWOORD

1 Konings 17 as een geheel

Ons hoofteks en studie-eenheid is **1 Konings 17** in sy geheel. Die hoofstuk word as een aaneenlopende verhaal bestudeer: vanaf Elía se aankondiging van die droogte, deur sy verblyf by die spruit Krit en sy sending na Sarfat, tot by die weduwee se kruik, die bonatuurlike voorsiening en uiteindelik die dood en herstel van haar seun. Geen gedeelte staan los van die ander nie. Ons volg die hele beweging van **1 Konings 17:1–24** as een saamhangende openbaringslyn en trek daarna die goue draad daarvan deur die res van die Skrif.

Israel verkeer onder Agab in ernstige afvalligheid, en Baäl-aanbidding het onder die invloed van Isébel sterk posgevat (**1 Kon. 16:29–33**). Teen hierdie agtergrond kondig Elía namens YHWH aan dat daar geen dou of reën sal wees behalwe op sy woord nie (**1 Kon. 17:1**). Daarmee begin die konfrontasie tussen YHWH en die Baäl-godsdiens.

Ná hierdie aankondiging stuur YHWH Elía na die spruit Krit. Daar drink hy uit die spruit, terwyl YHWH kraaie gebruik om hom te voed. Krit is belangrik, want Elía moet self leer dat sy voortbestaan nie uiteindelik van gewone menslike voorsieningsbronne afhanklik is nie. Selfs die spruit droog later op, en die profeet wat die droogte aangekondig het, staan dus self binne die gevolge daarvan.

Wanneer Krit opdroog, kom die woord van YHWH weer en Elía word na Sarfat gestuur. By Krit het YHWH hom deur kraaie onderhou; by Sarfat gaan Hy hom deur ’n behoeftige weduwee onderhou. In albei gevalle kom die voorsiening uit ’n menslik onwaarskynlike bron.

By Sarfat ontmoet Elía ’n weduwee wat houtjies bymekaarmaak. Sy het net ’n handvol meel en ’n bietjie olie oor. Volgens haar eie berekening is dit haar en haar seun se laaste maaltyd; daarna verwag sy die dood. Tog spreek YHWH deur Elía. Die meel raak nie op nie, die olie word nie minder nie, en die huis word deur die droogte onderhou.

Maar die verhaal eindig nie by voorsiening nie. Die weduwee se seun word later siek en sterf. Elía roep tot YHWH, en YHWH herstel die lewe van die kind. Aan die einde van die hoofstuk erken die weduwee dat Elía ’n man van God is en dat die woord van YHWH in sy mond waarheid is.

Die verloop van die hoofstuk is dus:

- Elía spreek die woord van YHWH — **1 Kon. 17:1**
- YHWH stuur hom na Krit — **1 Kon. 17:2–3**
- YHWH onderhou hom deur kraaie — **1 Kon. 17:4–6**
- Krit droog op — **1 Kon. 17:7**
- YHWH stuur hom na Sarfat — **1 Kon. 17:8–9**
- Die weduwee staan voor haar laaste maaltyd — **1 Kon. 17:10–12**
- YHWH belowe voortgaande voorsiening — **1 Kon. 17:13–16**
- Die seun sterf — **1 Kon. 17:17**
- YHWH herstel sy lewe — **1 Kon. 17:19–23**
- Die woord van YHWH word as waarheid erken — **1 Kon. 17:24**

Die hele hoofstuk openbaar dus dat YHWH heers oor reën en droogte, oor diere en voedsel, oor menslike gebrek en nasies, en uiteindelik oor lewe en dood.

Krit en Sarfat is daarom nie twee los verhale nie. Krit berei Elía voor vir Sarfat. Voordat hy die weduwee met die woord van YHWH benader, het hy self reeds geleer om dag vir dag uit YHWH se voorsiening te leef.

> **Parallelle:** Die simbool ↔ dui in hierdie konsep ’n eksplisiete parallel of ’n groter Skriflyn aan. In die latere gestileerde weergawe kan dieselfde verbindings weer met kleur uitgelig word.

HOOFSTUK 1

ELIYAHU — YHWH IS GOD

Voordat ons dieper na Elía se optrede kyk, is dit belangrik om eers sy naam te verstaan. Die Hebreeuse vorm van sy naam is **Eliyahu**, en die naam dra die verklaring: **YHWH is God**, of: **My God is YHWH**. Die element *Eli* beteken *"my God"*. Ons hoor dieselfde uitdrukking wanneer Yeshua aan die kruis uitroep: *"Eli, Eli…" — "My God, my God…"* (**Matt. 27:46**).

Eliyahu is dus nie bloot 'n persoonlike naam sonder betekenis binne die verhaal nie. Sy naam plaas die groot vraag van hierdie gedeelte voor ons: **Wie is God?** Is Baäl god, of is YHWH God?

Ons lees **1 Konings 17** vanuit die voltooide geskiedenis en weet daarom reeds wat later op Karmel gebeur. In **1 Konings 18** word die vraag openlik voor Israel gestel: as YHWH God is, volg Hom; as Baäl dit is, volg hom (**1 Kon. 18:21**). Die toets is eenvoudig: die God wat met vuur antwoord, Hy is God (**1 Kon. 18:24**).

Die Baäl-profete roep ure lank. Hulle spring en sny hulleself, maar daar is geen stem, geen antwoord en geen opmerksaamheid nie. Baäl antwoord nie. Daarna roep Elía YHWH aan, en YHWH antwoord met vuur. Die offer, die hout, die klippe, die stof en die water word verteer (**1 Kon. 18:36–38**). Die volk val neer en erken: ***"YHWH, Hy is God"*** (**1 Kon. 18:39**).

Daarna word die Baäl-profete by die spruit Kison gedood en YHWH gee weer reën (**1 Kon. 18:40–45**). So word die waarheid van Elía se naam openbaar bevestig: **Eliyahu — YHWH is God.**

Met dié vaste waarheid keer ons terug na **1 Konings 17**. Elía is nie YHWH nie; hy is die profeet deur wie die woord van YHWH kom. Wanneer hy dus later voor die weduwee staan met 'n woord, 'n oproep en 'n belofte, lê die gesag nie uiteindelik in Elía as mens nie. Die diepste vraag is: **Wat doen die mens wanneer YHWH, wat God is, spreek?**

HOOFSTUK 2

DIE LAASTE BROODKOEK — DIE ROEP TOT OORGAWE

Wanneer Elía by die weduwee aankom, ontmoet hy haar nie in oorvloed nie, maar op die grens van die dood. Sy maak houtjies bymekaar en het net 'n handvol meel en 'n bietjie olie oor. Haar eie gevolgtrekking is eenvoudig en ontstellend: sy en haar seun sal dit eet en daarna sterwe (**1 Kon. 17:12**).

Die teks maak dit dus duidelik dat sy geen verdere voedselvoorraad het waarmee sy haarself en haar seun kan onderhou nie. Sy het net genoeg vir nog een maaltyd, en daarna verwag sy die dood.

'n Billike gevolgtrekking

Wat hierna volg, moet duidelik as 'n gevolgtrekking uit die omstandighede verstaan word en nie as 'n direkte Skrifstelling nie. Indien daar nog 'n realistiese middel tot haar beskikking was waarmee sy voedsel kon bekom — iets wat sy kon verkoop, verruil of andersins aanwend — is dit redelik om te aanvaar dat sy dit sou probeer gebruik voordat sy haarself en haar kind aan hongerdood oorgee. 'n Moeder wat die dood van haar kind voor oë het, sou normaalweg enige bruikbare hulpbron probeer aanwend.

Haar verklaring dat hulle nou die laaste gaan eet en daarna sterf, dui dus daarop dat sy self geen verdere uitweg of beskikbare bron meer gesien het nie. Vir haar was die handvol meel en die bietjie olie die einde van haar beskikbare voorsiening — die laaste middel waarmee sy nog kon probeer om haar en haar kind se lewe een maaltyd langer te behou.

En presies dáár kom die woord van YHWH. Elía sê dat sy eers vir hom 'n broodkoekie moet maak (**1 Kon. 17:13**). Die gewig van hierdie oproep lê nie in die grootte van die broodkoek nie, maar in die feit dat dit uit haar laaste gemaak moet word.

Die broodkoek is nie letterlik haar lewe of haar seun se lewe nie. Volgens haar eie berekening verteenwoordig die meel en olie egter die laaste voedsel waarvan twee lewens afhanklik is. Die werklike gewig van die vraag is daarom groter as bloot: ***"Gee vir my brood."***

Menslik gesproke staan sy voor twee moontlikhede: sy kan aan die laaste vashou en probeer om haar eie lewe en dié van haar kind nog een maaltyd lank te behou; of sy kan die laaste uit haar hand gee op grond van die woord van YHWH. Dit word 'n geloofsvraag: **Glo jy Hom wanneer Hy spreek?**

Die broodkoek is die sigbare handeling, maar die saak gaan dieper. Dit raak haar voedsel, haar veiligheid, haar toekoms, haar eie lewe en die lewe van haar seun. Die vraag word: **Is jy bereid om jou lewe en die lewe wat vir jou die kosbaarste is, aan My woord toe te vertrou?**

Elía beveel haar nie om haarself of haar kind dood te maak nie; dit is nie wat die teks sê nie. Sy word egter geroep om die laaste middel waarmee sy probeer om die dood terug te hou, uit haar hand te gee omdat YHWH gespreek het. Hierdie oorgawe is nie dwang nie. Sy moet self kies of sy die woord van YHWH sal vertrou en daarop sal handel.

Hier kom Elía se naam weer in beeld. Die weduwee gee nie haar laaste maaltyd bloot omdat 'n vreemde, honger man daarvoor vra nie. Elía verklaar: ***"Want so sê die HERE…"*** (**1 Kon. 17:14**). Die gesag agter die woord is YHWH. Daarom word die dieper vraag: **As YHWH werklik God is, is jy bereid om Hom met jou lewe te vertrou — om Hom te glo wanneer Hy spreek, ook wanneer Hy sê dat *"alles ten goede meewerk vir dié wat Hom liefhet"*?**

↔ Die parallel met Yeshua

Wanneer ons by die Nuwe Verbond kom, word dieselfde beginsel nog skerper verwoord. Yeshua roep die mens nie om Hom bloot by 'n bestaande lewe te voeg nie. Hy sê dat die dissipel homself moet verloën, sy kruis moet opneem en Hom volg (**Matt. 16:24**). Die volgende vers stel die beginsel duidelik: wie sy lewe probeer red, sal dit verloor; wie sy lewe om Yeshua ontwil verloor, sal dit vind (**Matt. 16:25**).

Hier word die parallel met die weduwee diep. Sy staan met haar laaste middel tot selfbehoud in haar hand. Yeshua bring die mens by dieselfde basiese vraag: **Aan wie behoort jou lewe?**

Die roep tot dissipelskap raak:

- selfverloëning — **Matt. 16:24**
- die kruis opneem — **Matt. 16:24**; **Luk. 9:23**
- bereidheid om die eie lewe te verloor — **Matt. 16:25**
- familie wat nie vóór Yeshua mag staan nie — **Luk. 14:26**
- besittings wat nie die mens se meester mag wees nie — **Luk. 14:33**
- die ou mens wat saam met Yeshua gekruisig word — **Rom. 6:6**
- die lewe wat nie meer as ons eie besitting behandel word nie — **1 Kor. 6:19–20**
- die liggaam en lewe wat aan YHWH gestel word — **Rom. 12:1**

Die parallel is dus nie bloot: die weduwee gee 'n broodkoek, daarom moet ons ook iets gee nie. Dit is te klein. Die dieper parallel is dat die woord van YHWH meer gesag moet hê as die mens se natuurlike drang om sy lewe as sy eie te behou.

Die uiteindelike oproep is daarom nie bloot: **Gee My iets wat jy het** nie, maar: **Gee jouself aan My.** Dit bly 'n oproep tot vrywillige oorgawe — 'n persoonlike keuse om jouself aan YHWH toe te vertrou.

HOOFSTUK 3

DIE BROOD VAN DIE LEWE — GENOEG VIR VANDAG

Die verhaal eindig nie by oorgawe nie. Ná die oorgawe kom voorsiening. Die meel raak nie op nie, die olie word nie minder nie, en die weduwee, Elía en haar huis eet dae lank.

Die teks sê nie dat YHWH op een oomblik vir haar ’n enorme, sigbare voorraad vir die hele droogte gegee het nie. Die klem val eerder daarop dat die Bron nie opraak nie. Daar is voorsiening vir so lank as wat dit nodig is. Dit bring ons by ’n belangrike parallel met Israel in die woestyn.

↔ Die manna

YHWH gee vir Israel brood uit die hemel (**Eks. 16**), en die gewone patroon is dat elke dag se deel op sy dag ontvang word. Israel moet leer om nie ’n selfstandige pakhuis van vertroue op te bou wat YHWH onnodig maak nie. Hulle moet vandag uit sy hand ontvang, môre weer, en oormôre weer.

Die uitsondering is die sesde dag, wanneer ’n dubbele hoeveelheid vir die sabbat ingesamel word (**Eks. 16:22–30**). Die beginsel bly egter dieselfde: **dag-vir-dag-afhanklikheid van YHWH.**

Dieselfde patroon sien ons by Sarfat. Die weduwee kom aan die einde van haar eie voorraad, maar die meel raak nie op nie en die olie word nie minder nie. Daar is weer genoeg — en daarna weer — totdat die reën kom.

YHWH is genoeg vir vandag

Dit bring ons by die Naam van YHWH soos dit in die 1933/1953-vertaling by die brandende bos staan: ***“EK IS WAT EK IS”*** (**Eks. 3:14**).

Die punt is nie dat die mens vooraf alles moet kan sien wat vir die hele reis nodig gaan wees nie. Die punt is dat YHWH vandag YHWH is, en môre steeds YHWH bly. Die spruit kan vol wees — Hy is YHWH. Die spruit kan opdroog — Hy is YHWH. Die kruik kan amper leeg lyk — Hy is YHWH. Die land kan droog wees en menslike voorraad kan tot ’n einde kom — Hy bly YHWH.

YHWH se Godheid is nie afhanklik van die hoeveelheid wat op ’n gegewe oomblik sigbaar is nie. Daarom kan die weduwee vandag uit sy hand leef, en môre weer. Hierby pas Yeshua se gebed: ***“Gee ons vandag ons daaglikse brood”*** (**Matt. 6:11**). Vandag. Daagliks. Afhanklik.

Die mens leef nie van brood alleen nie

Die manna het Israel ’n groter waarheid geleer. **Deuteronómium 8:3** verklaar dat die mens nie van brood alleen leef nie, maar van wat uit die mond van YHWH uitgaan. Yeshua gebruik dieselfde waarheid tydens sy versoeking (**Matt. 4:4**).

Dit bring ons terug na Sarfat. Die weduwee se voortbestaan rus uiteindelik nie op die hoeveelheid meel wat sy met haar oë kan sien nie, maar op die woord: ***“So sê YHWH…”*** Die meel en olie bly bestaan volgens die woord wat YHWH deur Elía gespreek het (**1 Kon. 17:14–16**).

Brood is die sigbare middel; YHWH is die Bron.

↔ Yeshua — die Brood van die Lewe

Wanneer Yeshua kom, neem Hy die beeld van brood tot sy volle betekenis. Hy verklaar: ***“Ek is die brood van die lewe”*** (**Joh. 6:35, 48**). Hy sê nie bloot dat Hy brood gee nie; Hy sê dat Hy die Brood is.

Die weduwee ontvang brood wat haar liggaamlike lewe tydelik onderhou. Israel ontvang manna en leef vir ’n tyd. Maar Yeshua verklaar dat wie van die ware Brood eet, tot in ewigheid sal lewe (**Joh. 6:47–58**). Hy verbind hierdie Brood ook met die toekomstige opstanding: dié wat aan Hom behoort, sal Hy in die laaste dag opwek (**Joh. 6:39–40, 44, 54**).

Die brood van Sarfat kon die fisiese dood vir ’n tyd uitstel. Die Brood wat uit die hemel kom, bring uiteindelik die oorwinning oor die dood — ’n lyn wat later in die studie verder ontvou.

HOOFSTUK 4

DIE OLIE — VAN SALWING TOT INNERLIKE INWONING

Saam met die meel is daar olie. Hier moet ons streng onderskei tussen wat **1 Konings 17** direk sê en die tipologiese parallel wat uit die groter Skriflyn getrek word. **1 Konings 17** sê nie dat die olie die Heilige Gees is nie, en ons moet dit daarom nie as ’n direkte verklaring van die teks aanbied nie.

Die res van die Skrif toon egter ’n herhalende verbinding tussen **olie, salwing, afsondering en die Gees van YHWH**. Priesters en konings word met olie gesalf. Dawid word gesalf, en die Gees van YHWH kom oor hom (**1 Sam. 16:13**). Yeshua is die Messias — die Gesalfde. In **Lukas 4:18** verklaar Hy dat die Gees van YHWH op Hom is omdat Hy gesalf is, en **Handelinge 10:38** sê dat Hy met die Heilige Gees en krag gesalf is.

Die Brood van die Lewe is dus ook die Gesalfde.

↔ Van uiterlike salwing na innerlike inwoning

Onder die Ou Verbond sien ons dikwels hoe olie uiterlik op ’n persoon aangebring word: die priester word gesalf, die koning word gesalf, en die olie kom op die liggaam. Die Nuwe Verbond bring egter ’n groter werklikheid.

YHWH belowe:

- ’n nuwe hart — **Eség. 36:26**
- ’n nuwe gees — **Eség. 36:26**
- sy Gees in die binneste van sy volk — **Eség. 36:27**

Yeshua sê van die Gees: ***“Hy bly by julle en sal in julle wees”*** (**Joh. 14:17**). Die Nuwe Verbond gaan dus nie bloot oor ’n uiterlike godsdienstige teken nie, maar oor YHWH se Gees binne-in sy volk.

Hierdie waarheid word verder bevestig: die Gees woon in dié wat aan Yeshua behoort (**Rom. 8:9–11**); die liggaam is ’n tempel van die Heilige Gees (**1 Kor. 6:19**); die Gees word in ons harte gegee (**2 Kor. 1:22**); YHWH stuur die Gees van sy Seun in ons harte (**Gal. 4:6**); en die gelowige word met die Heilige Gees van die belofte verseël (**Ef. 1:13–14**).

↔ Die olie in die brood

Hier kom ’n besondere tipologiese parallel na vore. Die weduwee gebruik die meel en olie om brood voor te berei. Die olie bly nie net aan die buitekant nie; dit word in die deeg ingewerk en, wanneer die brood geëet word, ingeneem.

Weereens: **1 Konings 17** verklaar nie self dat die olie die Heilige Gees is nie. Binne die groter verbondsontwikkeling vorm dit egter ’n treffende beeld. Onder die Ou Verbond word die salfolie dikwels **op** die persoon aangebring; in die Nuwe Verbond is die belofte die Gees **in** die mens.

Wanneer ons die twee hoofbeelde van die weduwee se voedsel saam beskou, kry ons dus ’n tipologiese lyn: die brood wys heen na **Yeshua — die Brood van die Lewe**, terwyl die olie binne die groter Skriflyn aan **salwing en die Gees van YHWH** herinner.

Die volheid van die Nuwe Verbond is daarom nie bloot voedsel vir die liggaam nie, maar lewe in Yeshua en die Gees van YHWH wat binne-in sy volk woon.

HOOFSTUK 5

BEKERING, DOOP EN DIE GAWE VAN DIE GEES

Wanneer die Nuwe Verbond verkondig word, vra dit ’n antwoord. Yeshua beveel dat dissipels gemaak en gedoop moet word (**Matt. 28:19**), en Hy verklaar ook dat bekering en vergewing van sondes in sy Naam verkondig moet word (**Luk. 24:47**).

Wanneer die mense op Pinksterdag diep getref word en vra: ***“Wat moet ons doen?”***, antwoord Petrus in **Handelinge 2:38**: bekeer julle, laat julle doop, en julle sal die gawe van die Heilige Gees ontvang.

Hier staan drie sake binne dieselfde evangeliese antwoord:

- bekering;
- doop;
- die gawe van die Gees.

Ons moet dit nie as drie losstaande godsdienstige opsies behandel waaruit die mens willekeurig kies nie. Bekering kan nie deur doop vervang word nie; doop maak ware bekering nie onnodig nie; en die lewe van die Nuwe Verbond kan nie van die Gees van YHWH losgemaak word nie. Die patroon moet daarom as ’n geheel ernstig geneem word:

BEKERING → DOOP → DIE GAWE VAN DIE HEILIGE GEES

Romeine 6 verbind die doop direk met Yeshua se dood:

- ons word in sy dood gedoop — **Rom. 6:3**
- ons word saam met Hom begrawe — **Rom. 6:4**
- die ou mens word saam gekruisig — **Rom. 6:6**
- daarna wandel ons in ’n nuwe lewe — **Rom. 6:4**

Hier sluit die lyn direk by **Hoofstuk 2** aan. Daar het ons gesien hoe die eie lewe uit ons hand gegee word; hier sien ons hoe die ou mens saam met Yeshua die dood ingaan. Maar die Nuwe Verbond eindig nie by die dood nie. Daar is nuwe lewe, en YHWH gee sy Gees om in sy volk te woon.

Hierdie waarheid verskyn nie skielik sonder Ou-Testamentiese voorbereiding nie. YHWH het dit reeds deur die profete aangekondig:

- ’n Nuwe Verbond — **Jer. 31:31–34**
- ’n nuwe hart en nuwe gees — **Eség. 36:26**
- YHWH se Gees in die binneste — **Eség. 36:27**
- die uitstorting van die Gees — **Joël 2:28–29**

Yeshua verbind die Nuwe Verbond met sy bloed (**Luk. 22:20**). Die Nuwe Verbond sluit dus die lewe in by die offer van Yeshua, en dit sluit ook die inwoning van die Gees van YHWH in sy volk in.

HOOFSTUK 6

VOOR DIE REËN — YHWH IS GOD OOR DIE DOOD

Ons kom nou by een van die belangrikste dele van die verhaal. Die weduwee het geglo en gehoorsaam; die meel het nie opgeraak nie, die olie het nie minder geword nie, en haar huis leef uit YHWH se voorsiening. Maar dan sterf haar seun.

Dit is belangrik, want gehoorsaamheid het nie beteken dat die dood nooit weer by haar deur sou kom nie. Die brood het lewe onderhou, maar die verhaal gaan nou verder as die brood. YHWH openbaar dat Hy nie net God oor voorsiening is nie; Hy is God oor lewe en dood.

Elía neem die gestorwe kind en roep tot YHWH. YHWH verhoor hom, die lewe van die kind keer terug, en die seun word weer lewendig.

Voor die reën

Die tydsorde is betekenisvol. Die seun sterf en word weer lewendig gemaak in **1 Konings 17:17–24**. Eers daarna sê YHWH in **1 Konings 18:1** dat Hy weer reën sal gee, en die groot reën kom later in **1 Konings 18:41–45**.

Die volgorde is dus:

- brood en olie onderhou die huis;
- die seun sterf;
- YHWH herstel sy lewe;
- daarna kom die reën.

Die herstel van lewe gebeur dus **voor die reën**. Die droogte is nog nie finaal verby nie en die volle uiterlike herstel het nog nie gekom nie. Tog openbaar YHWH reeds binne die wagtyd dat die dood nie buite sy gesag val nie.

↔ Yeshua en die opstanding

Hier word die parallel met Yeshua besonder sterk. Yeshua is die Brood van die Lewe, maar Hy self gaan die dood binne. Hy word gekruisig, sterf en word begrawe — en YHWH wek Hom uit die dode op.

Yeshua se opstanding is egter groter as die herstel van die weduwee se seun. Die seun van Sarfat word tot gewone sterflike lewe herstel en sou later weer sterf. Yeshua word daarenteen opgewek as die Een oor wie die dood nie weer heers nie (**Rom. 6:9**).

Paulus noem Hom **die Eersteling van dié wat ontslaap het** (**1 Kor. 15:20**). Sy opstanding is dus nie ’n geïsoleerde wonderwerk nie, maar die begin en waarborg van die toekomstige opstanding van dié wat aan Hom behoort. Paulus stel die orde duidelik: Yeshua is die Eersteling; daarna, by sy koms, dié wat aan Yeshua behoort (**1 Kor. 15:20–23**).

HOOFSTUK 7

DIE GEES, DIE OPSTANDING EN DIE VOLLE HERSTEL

Hier kom die brood-, olie- en opstandingslyne bymekaar. **Romeine 8:11** verklaar dat die Gees van Hom wat Yeshua uit die dode opgewek het, in die gelowige woon. Dieselfde teks verbind hierdie inwoning met die toekomstige lewendmaking van ons sterflike liggame.

Binne die lyn wat hierdie studie volg, is die teenoorgestelde implikasie ernstig: as die Gees van Hom wat Yeshua uit die dode opgewek het nie in ons woon nie, ontbreek juis die inwoning wat **Romeine 8:11** met die toekomstige lewendmaking van die sterflike liggaam verbind. Dit is ’n ernstige en bittere vooruitsig.

Die Gees wat Yeshua uit die dode opgewek het, word dus nie bloot met ons lewe vandag verbind nie, maar ook met die lewe wat ons ná die aardse afsterwe en by die wederkoms van Yeshua verwag. Hier bereik die olie-parallel sy diepste punt.

Ons het begin by olie wat in die brood ingewerk word. Daarna het ons die groter Skriflyn gevolg vanaf uiterlike salwing na die Gees wat binne-in YHWH se volk woon. Nou verbind **Romeine 8:11** die Gees wat binne-in ons woon ook met die lewendmaking van ons sterflike liggame.

Die lyn kan daarom so saamgevat word:

Brood — lewe → Olie — salwing → Die Gees — binne-in → Dood kom → YHWH wek op

Die dooies word opgewek

Wanneer Yeshua terugkom, sal dié wat reeds in Hom gesterf het nie vergeet word nie. **1 Thessalonicense 4:16** verklaar dat die dooies in Yeshua sal opstaan, terwyl **1 Korinthiërs 15** die verandering van die liggaam beskryf:

- verganklikheid → onverganklikheid
- oneer → heerlikheid
- swakheid → krag
- sterflikheid → onsterflikheid

Die toekomstige hoop van die gelowige is dus nie bloot voortbestaan in ’n onliggaamlike toestand nie. **Romeine 8:23** praat van **die verlossing van ons liggaam**.

Dié wat nog lewe

Die Skrif sê ook uitdruklik dat nie almal sal ontslaap nie. Daar sal mense wees wat aan Yeshua behoort en nog lewe wanneer Hy kom. **1 Korinthiërs 15:51–52** verklaar dat hulle verander sal word, en dat dit in ’n oomblik, in ’n oogwink, sal gebeur.

1 Thessalonicense 4:16–17 beskryf Yeshua wat neerdaal, die dooies in Hom wat opstaan, die gelowiges wat nog lewe, en die ontmoeting met Yeshua in die lug. Daar is dus twee groepe: dié wat reeds gesterf het, word opgewek; dié wat nog lewe, word verander. Albei kom uit by dieselfde volheid: die verganklike word onverganklik en die sterflike word met onsterflikheid beklee.

↔ Die groot parallel met Sarfat

Ons kan nou terugkyk na die hele verhaal. Die weduwee gee haar laaste middel tot selfbehoud uit haar hand. YHWH gee brood wat haar deur die droogte onderhou, en die olie en meel bly dag vir dag genoeg. Haar seun word egter siek en sterf, terwyl die volle herstel van die land nog nie gekom het nie. Tog herstel YHWH sy lewe vóór die reën.

Wanneer ons hierdie lyn langs die Nuwe Verbond plaas, sien ons die parallelle wat deur die studie ontwikkel is: die mens gee die ou lewe oor; Yeshua is die Brood van die Lewe; die Gees van YHWH woon binne-in sy volk; en in die doop word die gelowige met Yeshua se dood verbind voordat die volle herstel kom. Yeshua is egter reeds uit die dood opgewek. Hy is die Eersteling, en wanneer Hy kom, word die dooies opgewek en die lewendes verander.

Daarom is die huidige toestand van die gelowige merkwaardig soortgelyk aan die wagtyd in Sarfat. Ons leef reeds uit die belofte. Ons het reeds lewe in Yeshua en die Gees as onderpand, maar die volle reën het nog nie gekom nie — die volle herstel waarop ons wag.

Binne die raamwerk van hierdie studie word dié toekomstige herstel ook verbind met die Sabbatsrus en die duisend jaar van vrede met Yeshua as Koning. Intussen wag ons nog op:

- die wederkoms;
- die opstanding;
- die verandering van die lewendes;
- die verlossing van die liggaam;
- en die volle herstel.

PARALLELLE-OORSIG

Tema	1 Konings 17	Groter Skriflyn / Nuwe Verbond	Kernverbinding
Oorgawe	Die weduwee gee die laaste middel tot selfbehoud uit haar hand op grond van YHWH se woord (1 Kon. 17:12–16).	Selfverloëning, die kruis opneem en die eie lewe nie as eie besitting behandel nie (Matt. 16:24–25; Rom. 12:1).	Oorgawe is ’n vrywillige geloofskeuse: om jouself aan YHWH toe te vertrou.
Brood / voorsiening	Die meel raak nie op nie; die huis ontvang genoeg deur die droogte (1 Kon. 17:14–16).	Manna word dag vir dag gegee (Eks. 16); Yeshua verklaar: *“Ek is die brood van die lewe”* (Joh. 6:35, 48).	Die sigbare middel kan verander, maar YHWH bly die Bron en gee genoeg vir die dag.
Olie / Gees	Olie word saam met die meel in die brood ingewerk (1 Kon. 17:12–16).	Olie verbind in die groter Skriflyn met salwing; die Nuwe Verbond beloof die Gees binne-in YHWH se volk (Eség. 36:26–27; Joh. 14:17).	Van uiterlike salwing na innerlike inwoning: die Gees van YHWH woon in sy volk.
Bekering / doop / nuwe lewe	Die verhaal beweeg van die einde van eie voorraad na lewe uit YHWH se voorsiening.	Bekering, doop en die gawe van die Gees staan saam; die ou mens word met Yeshua se dood verbind en daar volg ’n nuwe lewe (Hand. 2:38; Rom. 6:3–6).	Die Nuwe Verbond eindig nie by dood nie; dit sluit nuwe lewe en die inwoning van die Gees in.
Dood / opstanding	Die weduwee se seun sterf en YHWH herstel sy lewe vóór die reën (1 Kon. 17:17–24).	Yeshua sterf en word opgewek; Hy is die Eersteling van dié wat ontslaap het (Rom. 6:9; 1 Kor. 15:20–23).	YHWH is God oor lewe en dood; die opstanding van Yeshua waarborg die toekomstige opstanding.
Die Gees en toekomstige lewendmaking	Die olie-parallel word in die studie gevolg tot by die tema van lewe ná die dood.	Romeine 8:11 verbind die Gees se inwoning met die toekomstige lewendmaking van sterflike liggame.	Die Gees wat Yeshua opgewek het, word verbind met die gelowige se lewe nou én met toekomstige opstanding.
Wag / volle herstel	Die seun word lewendig terwyl die droogte nog voortduur; die reën kom eers later (1 Kon. 18:1, 41–45).	Gelowiges leef reeds uit die belofte en die Gees as onderpand, maar wag nog op die wederkoms, opstanding en volle herstel.	Die wagtyd is nie afwesigheid van YHWH se lewe en gesag nie; die volle herstel lê nog voor.
Sentrale getuienis	Aan die einde erken die weduwee dat die woord van YHWH in Elía se mond waarheid is (1 Kon. 17:24).	Die studie volg die lyn van Elía se naam en Karmel: *“YHWH is God.”*	Bo die hele studie staan die belydenis: **YHWH IS GOD — en in Hom is lewe.**

SLOTSOM

YHWH IS GOD — EN IN HOM IS LEWE

Wanneer ons die hele studie saamlees, sien ons dat **1 Konings 17** veel groter is as die verhaal van ’n weduwee, ’n handvol meel en ’n kruik olie. Die verhaal begin by een fundamentele waarheid: **YHWH IS GOD.** Elía se naam verklaar dit, en Karmel bevestig dit openbaar. Baäl antwoord nie; YHWH antwoord. Met hierdie waarheid keer ons terug na Krit en Sarfat, en die hele verhaal begin in ’n groter verband oopgaan.

YHWH is God wanneer die bron opdroog

By Krit leer Elía self afhanklikheid. Die spruit gee water en die kraaie bring voedsel, maar uiteindelik droog die spruit op. YHWH hou egter nie op om God te wees omdat die bron verander nie. **Die bron verander; YHWH verander nie.**

YHWH is steeds God wanneer die mens aan die einde kom

Die weduwee kom by die einde van haar voorsiening en staan met haar laaste in haar hand. Juis daar kom die woord van YHWH. Die vraag is nie bloot wat sy met haar laaste maaltyd gaan doen nie, maar of sy YHWH sal vertrou wanneer geloof raak aan dit waaraan sy vasklou om haar eie lewe te behou.

Hierin sien ons die groot roep tot dissipelskap. Yeshua vra nie bloot iets van die mens nie; Hy roep die mens om homself geheel aan Hom oor te gee. Hierdie oorgawe is nie gedwonge nie. Dit is die vrywillige antwoord van geloof.

YHWH gee lewe nadat die ou lewe oorgegee is

Die weduwee gee haar laaste uit haar hand, en daarna leef sy nie meer uit haar eie voorraad nie, maar uit YHWH se voorsiening. Hier kom die manna-waarheid weer na vore: vandag, dag vir dag, genoeg. Die mens moet leer dat YHWH genoeg is vir vandag en dat Hy môre steeds YHWH bly. Sy Naam bly: **EK IS WAT EK IS.**

Yeshua is die Brood van die Lewe

Die brood by Sarfat onderhou die liggaam, en die manna onderhou Israel, maar albei is tydelik. Yeshua sê: ***“Ek is die Brood van die Lewe.”*** In Hom kry die broodmotief sy volheid: nie net ’n maaltyd vir vandag of ’n tydelike uitstel van die dood nie, maar ewige lewe en uiteindelik opstanding.

Die salwing kom binne

Die olie bring ons by die Skriflyn van salwing. Onder die Ou Verbond sien ons olie wat op die priester en koning kom, maar die Nuwe Verbond beloof iets groter. YHWH belowe sy Gees in die binneste van sy volk, en Yeshua sê van die Gees: ***“Hy sal in julle wees.”*** Die volheid is dus nie bloot ’n uiterlike teken nie, maar die Gees van YHWH wat binne-in sy volk woon.

↔ Bekering, doop en die gawe van die Gees

Die antwoord op die evangelie is nie ’n halfhartige godsdienstige aanpassing nie. Die Nuwe Testament plaas bekering, doop en die gawe van die Gees saam. Die ou lewe word neergelê, ons word met Yeshua se dood verbind, ons wandel in ’n nuwe lewe, en YHWH gee sy Gees om in ons te woon.

Maar die dood is nie die laaste gesag nie

Die diepste skok in **1 Konings 17** is dat die seun sterf nadat die wonder van die brood reeds begin het. Tog is dit juis hier waar die verhaal sy grootste openbaring kry. YHWH is nie bloot die Een wat meel en olie gee nie; Hy is God oor die dood. Die kind word lewendig — en dit gebeur voor die reën. Die volle herstel het nog nie gekom nie, maar die mag van die komende herstel is reeds sigbaar.

↔ Yeshua is die Eersteling

Yeshua gaan self die dood binne, maar YHWH wek Hom op. Hy word nie bloot teruggebring na ’n gewone sterflike bestaan nie; Hy is die Eersteling. Daarom kyk sy opstanding vorentoe en wys dit ook heen na die opstanding van dié wat aan Hom behoort.

↔ Die Gees wat Hom opgewek het, woon in ons

Hier sluit die hele studiekring. Die Gees van Hom wat Yeshua uit die dode opgewek het, woon in ons, en **Romeine 8:11** verbind daardie inwoning met die toekomstige lewendmaking van ons sterflike liggame. Die Brood van die Lewe en die inwoning van die Gees loop daarom uiteindelik uit op die oorwinning oor die dood.

↔ Wanneer Yeshua terugkom

Wanneer Yeshua terugkom, word die dooies in Hom opgewek en die lewendes verander. Die sterflike word met onsterflikheid beklee en die verganklike word onverganklik. Dan kom die wagtyd by sy vervulling.

Die groot lyn van hierdie studie is daarom eenvoudig en konsekwent: YHWH is God wanneer die spruit vol is en wanneer dit opdroog; wanneer die pot amper leeg is en wanneer daar genoeg vir vandag is; wanneer die dood by die deur inkom en wanneer lewe terugkeer. Hy is God terwyl sy volk wag, wanneer Yeshua uit die dode opstaan, en wanneer sy Gees in sy volk woon. En Hy sal steeds God wees wanneer Yeshua terugkom, die dooies opgewek word, die lewendes verander word en die dood uiteindelik sy heerskappy verloor.

Die weduwee se kruik begin met ’n handvol meel en ’n bietjie olie, maar die goue draad loop uiteindelik uit op:

- Yeshua — die Brood van die Lewe;
- die Gees van YHWH — binne-in sy volk;
- die opstanding van die dode;
- die wederkoms;
- die volle herstel.

En bo alles staan die belydenis:

YHWH IS GOD.

> *“Kyk, jou seun lewe!”* — **1 Konings 17:23**

Die verhaal wat by hongersnood en die verwagting van die dood begin het, eindig by **LEWE**. Dit is die groot getuienis van die hele studie: YHWH is God. Yeshua is die Brood van die Lewe. Die Gees van YHWH woon in sy volk. En die dood is nie die laaste gesag nie; YHWH self is die laaste gesag, want in Hom is die Lewe.